

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Bakanlığı himayelerinde düzenlenen "Tarımda Türkiye Yüzyılı Zirvesi"ne katıldı.

Bakan Yumaklı programda yaptığı konuşmada son yıllarda konjonktürün getirdiği olayların zirve yaptığına değinerek, Türkiye'nin bölgesindeki olaylara rağmen güvenli bir liman olduğunu söyledi.

Üretim kabiliyeti olmayan ya da üretim kabiliyeti sınırlı olan ülkeler için gıda arz güvenliği olduğunu anlatan Yumaklı, "Türkiye'nin hiçbir şekilde herhangi bir gıda arz güvenliği sorunu yoktur. Herhangi bir vatandaşımızın herhangi bir gıda ürününe ulaşmakla ilgili bir problemi yoktur. İkincisi tarımsal üretim girdileri. Yani ülkemizdeki tarımsal üretimin zamanlamalarını herkes biliyor. Bu dönemde hangi gübre türlerinin kullanılacağını da biliyor. Biz 12 Gün Savaşında aslında bunun nelere mal olabileceğini düşünüp bunun üzerinden tedbirlerimizi gözden geçirmiştik ve daha ilk andan itibaren bunun aksiyonunu da aldık hızlıca. Ne yaptık? Zaten stoklarımızı takip ediyorduk ancak bunu güçlendirme adına ilk etapta Ticaret Bakanlığımızla birlikte bir karar aldık. Bazı ülkelere biz gümrük vergisi uyguluyorduk. Gübreler konusunda hemen hızlıca onları sıfıra indirdik." diye konuştu.

Bakan Yumaklı, ikinci konu olarak antrepolarda yer alan farklı ülkelere transit olarak gitmesi mümkün olan gübrelerin ve gübre ham maddelerin de yurt içine gelmesini sağladıklarını dile getirdi.

Üçüncü olarak ise HSBC önünde o dönemde bir patlama olduğunu ve bir gübre türünün yasaklandığını anımsatan Yumaklı, "Bütün gübrelerin takip sistemleri çok net bir şekilde oturduğu için onun da üretiminin serbest bırakılmasını sağladık. Bunların hepsi mevcudun üzerine arzla ilgili genişlemeyi sağlamak adınaydı daha rahat hareket edebilme adına. Dolayısıyla bugün özellikle gittiği herhangi bir yerde istediği o gübre türünü bulma konusunda herhangi bir çiftçimizin, üreticimizin sıkıntı yaşaması söz konusu değil. Sadece burada ya biz bir ikinci piyasa oluşturalım işte bunları alıp sonra da farklı fiyatlarla satarız düşüncesinde olanlar hariç. Onlar zaten bizim konumuz değil." şeklinde konuştu.

"BÖLGESEL OLAYLARIN TÜRKİYE İÇİN ETKİLERİ MINİMUMDA KALACAK"

Tarım ve Orman Bakanı Yumaklı, ilgili bakanlıklar olarak bölgede gerçekleşen olaylarla alakalı ilgili kamuoyu bilgilendirmelerini sıkça yaptıklarına işaret ederek, bazı kesimlerin bu açıklamalar yapılmıyormuş gibi farklı söylemler geliştirildiğini belirtti.

Yumaklı, söylemlere ilişkin olarak şunları söyledi:

"Bir sektör temsilcisi diyor ki meyve ve sebze fiyatları 4-5 kat artacak. Bir başka dernek açlık kapıda diyor. Bakın ben çok özür dileyerek hazirundan bu müptezellere şunu söylüyorum, cürmünüz kadar yerinizi yakarsınız. Bu ülkenin üreticisine bu ülkenin insanına bu haksızlığı yapmaya hiç kimsenin ne haddi var ne de hakkı var. Bizim üreticimiz en zor zamanlarında bu ülkede tarlasından, bağından, bahçesinden geri durmamış insanlardır. Onların moralini, motivasyonunu kıracak, bu tür şeyleri söylemenin ne anlamı var? Yani hiç kimseye faydası olmayan, gerçek olmayan bu tür söylemler içinde herhalde gerekli işlemlere ilgili birimler yapacaktır."

Bakan Yumaklı konuşmasına şöyle devam etti:

"Yine bunun dışında bir konu var, 'hemen derhal mazot ve gübre desteği verin'. Konudan ne kadar uzak olduklarının da en büyük göstergesi bu. Zaten veriliyor, 2024 Eylül'de devreye aldığımız üretim planlamasının en önemli başlıklarından bir tanesi de desteklerin yeniden yapılandırılması konusuydu ve mazot ve gübreyi çıpa alan bir destekleme sistemiydi. O günlerde bizim için öngörülen rakam işte diyelim ki 10 lira ama şimdi bu maliyetler 15 lira arttıysa biz onu elbette ki dikkate alacağız ama bu destek zaten var. Ya yokmuş gibi söylemenin ne anlamı var?"

İkinci olarak piyasayı regüle eden kurumlar olduğunu ve bu kurumların da zaman zaman stratejik ürünler için alım fiyatları açıklaması olduğuna dikkati çeken Yumaklı, bu bölgesel olaylar neticesinde de bu maliyetlerin tamamının elbette dikkate alınacağını bildirdi.

Bakan Yumaklı, bölgesel olayların Türkiye'yi etkileyeceğini ama bunun Türkiye için etkilerinin minimumda kalacağını belirterek, "Bunun için gece gündüz uğraşıyoruz. Türkiye bütün bunları yönetebilecek kabiliyete ve kapasiteye sahip bir ülke. Tabii bütün risklerin tamamını bugün için konuşuyoruz ancak biz bakanlık olarak bugün değil eylül ayından itibaren yeni başlayacak olan tarımsal üretim dönemi için hazırlanıyoruz şu anda. Bugün için problemimiz yok. Yine söylüyorum, biz önümüzdeki tarımsal üretim dönemine hazırlanıyoruz. Elbette ki bütün konjonktürel konular neyse neyi öngörüyorsak, neyi risk olarak görüyorsak bütün bunları tamamen masaya yatırarak bunlara karar veriyoruz." ifadelerini kullandı.

Rusya-Ukrayna Savaşı'nda olduğu gibi küresel gıda arz güvenliğini etkileyecek durumda Türkiye'nin üzerine düşeni yapmakta hazır olduğunu aktaran Yumaklı, bu konuların da masada olduğunu ve gerektiği zaman aksiyon alabilecek hazırlıkta olduklarını bildirdi.

"GEÇTİĞİMİZ YIL HEPİMİZİ ÜZEN TARIMSAL ÜRETİM GERİLEMESİNİ MİSLİYLE GERİ ALACAĞIZ"

Bakan Yumaklı, bu yıl için yağışların çok iyi gitmesi, özellikle de kar yağışlarının beklediklerinin de üzerinde gelmesinin kendilerini çok mutlu ettiğini ifade etti.

Yumaklı, geçen senenin iki problemi olduğuna değinerek, "Bir tanesi zirai don konusuydu. Şubat ve nisan ayında iki farklı ve çok ağır zirai don yaşadık. Yani meyvelere çok büyük hasar verdi. Sakın ağaçlarınızı kesmeyin dedik, onlara nasıl bakım yapılacağı konusunu birlikte çalışacağız dedik. Hamdolsun ağaçlarımızı da kurtardık. O zirai don konusunda yaklaşık 46,5 milyar lira üreticilerimize destek verdik 16 üründe. Daha sonrasında ikinci bir darbede kuraklıktan geldi. Geçtiğimiz yıl son 50 küsur yılın en kurak yılıydı. Bütün bunların hepsi çok ciddi bir şekilde tarımsal üretimi etkiledi ancak o kadar ağır tabloya rağmen bu ülkenin güçlü üretim altyapısı ve güçlü kurumları sayesinde herhangi bir büyük problem olmadan bu süreci geçirdik." yorumunu yaptı.

"Geçtiğimiz yılın yağışlarından hareket edecek olursak bu yıl yağışlar geçtiğimiz yıla göre yüzde 85 arttı." diyen Yumaklı, şunlara dikkati çekti:

"Yani tersinden bakarsak geçtiğimiz yılın ne kadar kötü olduğunu da buradan anlayabiliriz ama uzun yıllar ortalamasına göre de yüzde 22 arttı. Bu şu demek; hamdolsun barajlarımızla ilgili bir problem yok. Ekilmiş alanların sulama ihtiyacını pas geçtik. Dolayısıyla bu anlamda üreticilerimizin sulama maliyetlerinden bir tasarrufu oldu. Şimdi nisan ve mayıs yağışlarını da mutedil bir şekilde alırsak gerçekten geçtiğimiz yıl o hepimizi üzen tarımsal üretim gerilemesini misliyle geri alacağız."

Bakan Yumaklı, güvenilir gıda konusunda vatandaşın hak etmiş olduğu ürünü hak ettiği şartlarda alması konusunda ve onun sağlığını tehlikeye düşürmeyecek şekilde o ürünü elde etmesi konusundaki tavırlarının kesin olduğunu dile getirerek, bununla ilgili çok farklı başlıklarda denetimler, bilgilendirmeler yaptıklarını belirtti.

Yumaklı, 2025'te yaklaşık 1 milyon 300 bin denetim yaptıklarının bilgisini paylaşarak, 29 milyon analiz gerçekleştirdiklerini kaydetti.

2025'in bilançosuna değinen Yumaklı, "İşletmelerin gelirlerine göre yaklaşık 20 milyon liraya kadar idari para cezası söz konusu. 2025'te 593 suç duyurusunda bulunduk, vatandaşımızın sağlığını tehdit eden gıda arzı sebebiyle. Yaklaşık 2,7 milyar liralık bir ceza işlemi uyguladı ama bunların hepsi birer rakam. İstedikimiz bu değil. İstedikimiz bu uygunsuzlukların azalması. Dolayısıyla işini iyi yapanları ödüllendirirken işini iyi yapmayanların da cezalandırılmasına doğru hızla gidecek bir metodolojiyi oluşturmaya çalışıyoruz. Zaman içerisinde bunları da peyderpey vatandaşlarımızla, kamuoyumuzla paylaşacağız. Şu anda bunun altyapısı birebir de bizim planımızdakileri hayata geçirmekle meşgulüz." dedi.

Bakan Yumaklı, sadece ramazan ayında 95 bin denetim yaptıklarını ve 130 milyona yakında idari para cezası kestiklerini belirtti.

Türkiye'den ihraç edilen ürünlerin geri dönüşüyle alakalı hususlara değinen Yumaklı, RASFF bildirimlerinin son 4 yılda yüzde 74 azaldığının bilgisini paylaştı.

"GİZLİ İÇERİK VE GÖRSEL HİLELERİ ORTADAN KALDIRMAYI AMAÇLADIK"

Yumaklı, gıda paketlerinde gizli içerik ve görsel hileleri ortadan kaldırmayı amaçladıklarını belirterek, yanıltıcı olan şeylerin tamamını yasakladıklarını ve toleranslarının olmadığını söyledi.

Gıdaların, çocukların fiziksel, zihinsel, psikolojik ve toplumsal gelişim özelliklerini olumsuz yönde etkileyebilecek ve şiddeti özendirici görseller içeren ambalajlarla piyasaya arz edilmesini yasakladıklarını belirten Yumaklı, güvenilir gıda başlığının altında çalışmaların devam ettiğini dile getirdi.

Yumaklı, gıdadaki farklı fiyatlara ilişkin ise "Ticaret Bakanlığımız ve biz birlikte bunun üzerine gidiyoruz, bilgi paylaşımımız var. Bu farklı fiyat uygulaması ya da olması gerekenden daha fazla fahiş fiyat başlığı altında olan konulara biz hızlı bir şekilde müdahale ediyoruz, etmeye de devam edeceğiz. Çok ciddi yaptırımları var. Hiçbir şekilde de bundan vazgeçmeyeceğiz." diye konuştu.

Üretim altyapısını güçlendirmeye odaklandıklarını vurgulayan Yumaklı, su ve sulama altyapısı, üretimin daha da güçlendirildiğinde üretim maliyetlerinde düşüş olacağına işaret etti.

Bakan Yumaklı, havaların ısınmaya başladığını belirterek, "Artık şunu görmeye başlayacağız. 'Çok fazla ürün gelmeye başladı, fiyatlar düşüyor.' Sebze, meyve grubu için söylüyorum. Diğer ürünler için değil. Tabii bütün bunların üreticiye ulaşmasında önemli olan bir hal yapımız var. Bununla ilgili de Ticaret Bakanlığımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki milletvekilllerimizle bir çalışma yaptı. Biz de içinde olduk bu çalışmanın, şu anda meclis gündemimizde. Bu da çıktığı zaman fahiş fiyat, herhangi bir sebeple olması gerekenden daha yüksek bir fiyatla insanımıza o ürünlerin satılması konuları da belli bir düzeye geldi." ifadelerini kullandı.

186 ÜLKEYE YAKLAŞIK 32,6 MİLYAR DOLARLIK ÜRÜN İHRACATI

Bakan Yumaklı, bütün konuşmaların 20-25 yıldır "tarım bitti" üzerinden gittiğini vurgulayarak, nüfusun, turistin, ülkede gıdaya ihtiyaç duyan kesimlerin, ürün çeşitliliğinin arttığını belirtti.

Yumaklı, "Bir de bunun üzerine ürettiğiniz ürünlerin ihracatı konusunda rekorlar kırıyorsunuz. Tarımsal hasılda dünyanın ilk 10 ekonomisi içerisindeyiz. Bu üreticilere bu haksızlığı yapmanın ne manası var, kime ne faydası var? Bunların hiçbirisini kabul etmiyorum. Üreticilerimiz adına kabul etmiyorum." diye konuştu.

Saman ithali konusuna da değinen Yumaklı, Türkiye'nin bir dönemde ithal ettiği miktarın çok cüzi olduğunu belirtti.

Bakan Yumaklı, "Biz 20 milyon ton saman üretiyoruz. Yani ithal edilen 300 ton mu 500 ton mu o da muhtemelen çok özellikli bir şey. Şimdi onu alıyorsunuz, saman bile ithal ediyoruz. Yani bunun üzerinden gerçekten argüman buysa, Türkiye'deki üretimi bunun üzerinden yardım edecekse ve başka bir argüman bulunamıyorsa, o kişilerin kendilerini bir sorgulamaları gerekiyor." şeklinde konuştu.

Üretim planlamalarına değinen Yumaklı, daha fazla, verimli, kaliteli ürün almanın yollarını çalıştıklarını, yatırım yaptıklarını söyledi.

Bakan Yumaklı, 186 ülkeye yaklaşık 32,6 milyar dolarlık ürün ihracatı olduğunu bildirdi.

Üretimin sürdürülebilirliğine dikkati çeken Yumaklı, şu ifadeleri kullandı:

"2024'te üretim planlamasına geçtik. İlk yılını 2025'te yaşadık. Bunu yaparken 'hadi bakalım biz üretim planlamasına geçiyoruz' demedik. Bütün argümanlarımızı, desteklerimizi, kredi sistemlerimizi entegre ettik. Nerede hangi ürünün üretileceğini merkeze suyu koyarak o bölgelerdeki, o illerdeki, o ilçelerdeki üreticilerle, ziraat odalarıyla, üniversitelerle birlikte oluşturduk. Birinci yılını geçtik. Gerçekten iyi sonuçlar aldık. Artık suyu merkeze alan, o üretimin olması gerektiği yerde, olması gerektiği gibi yapılmasına dönük yapmış olduğumuz planlamalar ve destek, kredi, teşvik mekanizmasının bunlarla beraber yönlendirici etkisini de gördük, görüyoruz. Bunları sağlarken üreticilerin de kar edemedikleri veya sürdürülebilir bir gelir elde edemedikleri yerde desteklerin onlara yardımcı olması için desteklerimizi ona göre planladık."

Bakan Yumaklı, kırsal kalkınma desteklerinde son 20 yılda 101 bin projeye 237 milyar lira hibe ve 287 bin yeni istihdam sağladıklarını söyledi.

Kırsal kalkınma desteklerinin minimum yüzde 50'sinin gençlere ve kadın girişimcilere gideceğini belirten Yumaklı, spesifik projelere de pozitif katkıda bulunmaya devam edeceklerini dile getirdi.

Bakan Yumaklı, tarım sigortalarını tarımın risklerini bertaraf edecek şekilde üreticinin hizmetine sunmaya devam edeceklerini de sözlerine ekledi.